

Suomalaisten suhtautuminen poliisiin

Tilastotieteen proseminaari
Antti Rätty
Matemaattisten tieteiden laitos
Oulun yliopisto
28. toukokuuta 2020

Sisältö

1	Johdanto	2
2	Aineisto ja menetelmät	3
2.1	Tutkimusaineisto ja sen hankinta	3
2.2	Taustamuuttujat	4
2.3	Menetelmät	5
2.3.1	Ristiintaulukointi	5
2.3.2	Riippumattomuus testi	5
2.3.3	Logistinen regressioanalyysi	6
2.4	Tutkimuskysymykset	8
3	Tulokset	11
3.1	Onko poliisin toiminta riittävää?	11
3.2	Mitä poliisin työssä arvostetaan?	13
3.3	Esiintyykö poliisivoimissa vallan väärinkäyttöä?	15
4	Pohdinta	18
5	Lähteet	19

1 Johdanto

Maapallolla on yhteensä 196 itsenäistä valtiota. Turvatakseen kansalaistensa turvallisuuden ja hyvinvoinnin valtio tarvitsee lait. Jokaisella valtiolla on pääsääntöisesti oma lainsäädäntönsä ja lainsäädäntöä valvoo pääasiassa maan poliisi muiden tahojen ohella.

Suomen poliisi on sisäasiainministeriön alainen poliisiorganisaatio. Jonka tehtävänä on poliisin nettisivujen [4] mukaan *oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen*. Vaikka rikollisuus onkin poliisin suuri työllistäjä, poliisi hoitaa myös paljon valtion sisäisiä lupa-asioita kuten passi- ja aselupa-asiat.

Poliisi on tuttu toimija lähes jokaiselle suomalaiselle joko median tai esimerkiksi passiasioden kautta. Tämän takia lähes jokaisella suomalaisella onkin oma mielikuvansa poliisia kohtaan. Nämä eroavat mielikuvat ovatkin tämän tutkimuksen aihe.

Tutkimus perustuu sisäministeriön poliisiosaston teettämään Poliisibarometri 2016 aineistoon. Aineiston tarkoitus on kartoittaa kansalaisten käsityksiä poliisin toiminnasta ja sisäisen turvallisuuden tilasta. Tutkimuksessa käsitellään suomalaisten mielipiteitä poliisista kolmesta eri näkökulmasta ja eroavia mielipiteitä selittämään on valittu taustamuuttujiksi esimerkiksi sukupuoli ja ikä.

Ensimmäisenä tutkitaan suomalaisten mielipidettä poliisivoimien riittävydestä, eli missä määrin poliisi mielestänne pystyy kantamaan vastuun yleisen järjestyksen ja turvallisuuden takaamisessa Suomessa. Tämä aihe koskettaa jokaista suomalaista.

Seuraavaksi keskitytään poliisin eri tehtäviin ja toimiin. Tutkimus selvittää mitä suomalaiset arvostavat poliisin työssä, samalla tutkien vaikuttaako tähän jokin taustamuuttuja.

Viimeisenä paneudutaan poliisin toimintaan, eli esiintyykö poliisivoimissa vallan väärinkäyttöä. Aihe on hyvin ajankohtainen, johtuen vuonna 2013 paljastuneesta Helsingin huume- ja korruptiopolyisin korruptiovyyhdistä

2 Aineisto ja menetelmät

2.1 Tutkimusaineisto ja sen hankinta

Tutkimuksen aineistona toimii Poliisibarometri 2016, joka saatiin käyttöön Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteellisestä tietoarkistosta. Aineisto kerättiin 02.05.2016 - 25.05.2016 välisenä aikana sisäministeriön ja Poliisiammattikorkeakoulun toimeksiannosta, aineiston keräsi Taloustutkimus Oy. Poliisibarometri 2016 on osa poliisibarometriä muodostamaa pitkäaikaisaineistoa, josta yksittäinen poliisibarometri on poikkileikkausaineisto.

Otoksen perusjoukkona toimii Suomen 15 - 79 - vuotias väestö, pois lukien Ahvenanmaa. Otos on kiintiöpoiminta, jonka kiintiöinä toimivat valtakunnalliset ikä-, sukupuoli-, suuralue- sekä kuntatyyppijakaumat. Kiintiöpoiminnassa haastatteliijoille jaetaan kiintiökortit. Kiintiökortin perusteella haastattelija valitsee haastateltavansa ja tämän menettelyn tavoitteena on saada muodostettua kattava pienoismalli kohderyhmästä. Aineisto kerättiin käyntihaastatteluilla, joita toteutettiin 102 eri paikkakunnalla. Haastattelutyössä toimi 41 Taloustutkimus Oy:n koulutettua tutkimushaastattelijaa ja haastattelun tulokset kirjattiin sturkturoituihin lomakkeisiin.

Kerätyt havainnot painotettiin kohderyhmää, 15 - 79 vuotiaat suomalaiset, vastaavaksi. Painotus tehtiin kokonaiskantaluulla $N = 4275$, joka vastaa kohderyhmän lukumäärää tuhansina (yhteensä 4 275 000). Lopulta havainnot saatiin yhteensä 1007 kappaletta ja muuttujia 293 kappaletta.

2.2 Taustamuuttajat

Aineistossa on yhteensä 30 taustamuuttujaa, joista lähes kaikki ovat luokiteltuja muuttujia. Taustamuuttujien pääaiheena ovat henkilön perustiedot, asumistilanne sekä internetin käyttö. Tässä tutkimuksessa keskeiset taustamuuttajat ovat ikäluokka, sukupuoli ja kuntaryhmitys. Näitä muuttujia käytetään analyyseissä selittäjinä. Seuraavaksi keskeisten taustamuuttujien yksilölliset jakaumat:

Muuttuja	N	%
Sukupuoli		
Mies	473	47.3
Nainen	534	53.0
Yhteensä	1007	100
Kuntaryhmitys		
Kaupunkimainen	695	69.0
Taajaan asuttu	141	14.0
Maaseutumainen	171	17.0
Yhteensä	1007	100
Ikäluokka (v)		
15 - 24	172	17.1
25 - 34	162	16.1
35 - 49	195	19.4
50 - 59	137	13.6
60 - 79	341	33.9
Yhteensä	1007	100

Kuntaryhmitys on tilastokeskuksen julkaisema luokittelu, jonka avulla Suomen kunnat jaetaan kolmeen ryhmään:

1. Kaupunkimaiset kunnat, joissa vähintään 90 % väestöstä asuu taajamissa tai suurimmassa taajamassa on vähintään 15 000 asukasta.
2. Taajaan asutut kunnat, joissa vähintään 60 %, mutta alle 90 % väestöstä asuu taajamissa ja suurimmassa taajamassa on vähintään 4 000 asukasta, mutta alle 15 000.
3. Maaseutumaiset kunnat, joissa alle 60 % väestöstä asuu taajamissa ja suurimman taajaman koko on alle 15 000. Tai, joissa yli 60 %, mutta alle 90 % väestöstä asuu taajamissa ja suurimmassa taajamassa asuu alle 4 000 asukasta.

2.3 Menetelmät

2.3.1 Ristiintaulukointi

Ristiintaulukoinnin tarkoituksena on mallintaa muuttujien välistä riippuvuussuhdetta. Olkoon $X = X_i | i = 1, \dots, k$ ja $Y = Y_j | j = 1, \dots, l$ luokiteltuja muuttujia, joissa X_1, \dots, X_k ja Y_1, \dots, Y_l ovat muuttujien luokat. Aineiston havainnot, n kappaletta, jakautuvat muuttujien osilta luokkiin, siten että $\sum_{i=1}^k X_i = \sum_{j=1}^l Y_j = n$. Merkitään X_i ja Y_j avulla saatuja solufrekvenssejä m_{ij} ja X_i sekä Y_j eri luokkien frekvenssejä $X_1, \dots, X_k = m_{1+}, \dots, m_{k+}$ ja $Y_1, \dots, Y_l = m_{+1}, \dots, m_{+l}$.

Taulukko 1: Edellisestä tilanteesta muodostettu ristiintaulukko

X/Y	Y_1	...	Y_l	Σ
X_1	m_{11}	...	m_{1l}	X_{1+}
\vdots	\vdots	\ddots	\vdots	\vdots
X_k	m_{k1}	...	m_{kl}	X_{k+}
Σ	Y_{+1}	...	Y_{+l}	n

2.3.2 Riippumattomuus testi

Riippumattomuus testi mittaa muuttujien välistä riippuvuutta perustuen " $H_0 : X$ ja Y ovat riippumattomia" ja tässä tilanteessa Pearsonin X^2 -testisuureen avulla laskettuun P_{hav} arvoon. Oletetaan, että tutkimme ristiintaulukointiosiossa esiteltyjen X ja Y muuttujien välistä riippuvuutta.

Lasketaan Y_1, \dots, Y_l luokkien suhteelliset frekvenssit \Rightarrow
 $\frac{Y_{+1}}{n}, \dots, \frac{Y_{+l}}{n} = Y_{1\%}, \dots, Y_{l\%}$

Lasketaan sovitetut frekvenssit \Rightarrow
 $Y_{1\%} \cdot (X_{1+}, \dots, X_{k+}), \dots, Y_{l\%} \cdot (X_{1+}, \dots, X_{k+})$ ja saadaan:

Taulukko 2: Muuttjien X ja Y sovitetut frekvenssit

X/Y	Y_1	...	Y_l
X_1	$Y_{1\%} \cdot X_{1+} = sov_{11}$...	$Y_{l\%} \cdot X_{1+} = sov_{1l}$
\vdots	\vdots	\ddots	\vdots
X_k	$Y_{1\%} \cdot X_{k+} = sov_{k1}$...	$Y_{l\%} \cdot X_{k+} = sov_{kl}$

Nyt voidaan laskea Pearsonin X^2 -testisuureen arvo $\Rightarrow \sum_{i=1}^k \sum_{j=1}^l \frac{(m_{ij} - sov_{ij})^2}{sov_{ij}}$

X^2 - testisuure noudattaa, H_0 ollessa voimassa, likimain χ^2 - jakaumaa, vapausasteella $(k-1)(l-1)$. P_{hav} saadaan laskettua χ^2 - jakauman kertymäfunktion avulla : $P_{hav} = 1 - F_{\chi^2((k-1)(l-1))}(X^2)$

2.3.3 Logistinen regressioanalyysi

Logistinen regressioanalyysi on regressioanalyysin tyyppi, jossa vaste on luokiteltu. Luokitellulle vasteelle voisi suorittaa multinomiaalisen logistisen regressioanalyysin, mutta tässä tutkimuksessa luokiteltu vaste kaksiarvoistetaan.

Kaksiarvoistettu vaste Y voi saada arvokseen joko 0 tai 1 ja tälläistä muuttujaa kutsutaan yleisesti dummy-muuttujaksi.

Analyysissä mallinnetaan vastemuuttujan ja selittävien muuttujien, k kappaletta, suhdetta ja vasteena toimii:

$odds = \frac{P(Y = 1|x)}{P(Y = 0|x)} = \frac{\pi(x)}{1 - \pi(x)}$, $odds \in [0, +\infty]$ tämä väli ei ole mielekäs vertailua varten.

Jotta $odds$ saataisiin välille $[-\infty, +\infty]$, käytetään logit-muunnosta

$logit(\pi(x)) = \ln\left(\frac{\pi(x)}{1 - \pi(x)}\right)$, $logit(\pi(x)) \in [-\infty, +\infty]$

Vasteelle Y sovitetaan logistinen regressiomalli ja saadaan
 $\text{logit}(\pi(x)) = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_k x_k$

Josta *odds* on eksponentti-muunnos $\text{odds} = e^{\beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_k x_k}$

Josta taas $\pi(x) = P(Y = 1|x) = \frac{e^{\beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_k x_k}}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_k x_k}}$

Regressiokertoimia $\beta_i \mid i = 1, \dots, k$ tulkitaan seuraavalla tapaa:
Selittävän muuttujan $x_i \mid i = 1, \dots, k$ arvon kasvaessa

- Jos $\beta_i > 0$, tilanteen $Y = 1$ todennäköisyys kasvaa, eli $P(Y = 1|x)$ kasvaa
- Jos $\beta_i < 0$, $P(Y = 1|x)$ vähenee
- Jos $\beta_i = 0$, selittävällä muuttujalla ei ole vaikutusta tilanteen $Y = 1$ todennäköisyyteen

Regressiokertoimista otetaan yleensä eksponenttimuunnos e^{β_i} jota kutsutaan ristivetosuhteeksi (odds ratio, OR). OR kuvaa vasteen suhteellista muutosta selittävän muuttujan x_i arvon kasvaessa.

- Jos $\text{OR} > 1$, $P(Y = 1|x)$ kasvaa
- Jos $\text{OR} < 1$, $P(Y = 1|x)$ vähenee
- Jos $\text{OR} = 1$, selittävällä muuttujalla ei ole vaikutusta tilanteen $Y = 1$ todennäköisyyteen

2.4 Tutkimuskysymykset

Vastekysymyksiä tässä tutkimuksessa on kolme kappaletta.

1. Onko poliisin toiminta riittävää?
2. Mitä poliisin työssä arvostetaan?
3. Esiintyykö poliisivoimissa vallan väärinkäyttöä?

Ensimmäisessä tutkimuskysymyksessä keskitytään poliisin toiminnan riittävyyteen ja sitä tutkitaan haastattelussa esitetyllä kysymyksellä

Missä määrin poliisi mielestänne pystyy kantamaan vastuun yleisen järjestyksen ja turvallisuuden takaamisesta Suomessa? Kysymykseen on annettu viisi eri vastausvaihtoehtoa, jotka ovat myös numeerisesti koodattu. Eri vastausvaihtoehdot ovat:

- 1 kokonaan
- 2 pääosin
- 3 melko pieneltä osin
- 4 ei juuri lainkaan
- 5 EOS (en osaa sanoa)

Toisessa tutkimuskysymyksessä tutkitaan mitä suomalainen arvostaa poliisin työssä. Kysymystä tutkitaan kahden eri kysymyspatterin avulla: *Miten tärkeinä pidätte seuraavia asioita poliisin hoitaman yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta?* ja *Miten tärkeänä pidätte seuraavia tehtäviä poliisin työssä?* Pattereiden alakohtiin on viisi eri vastausvaihtoehtoa, joiden avulla vastaaja ilmaisee mielipiteensä asiasta.

- 1 erittäin tärkeä
- 2 melko tärkeä
- 3 ei kovin tärkeä
- 4 ei lainkaan tärkeä
- 5 EOS (en osaa sanoa)

Taulukko 3: Patterin *Miten tärkeinä pidätte seuraavia asioita poliisin hoitaman yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta?* alakohdat

- 1 *Juopottelun kieltäminen julkisilla paikoilla*
- 2 *Julkisilla paikoilla ja rappukäytävissä virtsaamiseen puuttuminen*
- 3 *Prostituution täyskielto ja valvonnan lisääminen*
- 4 *Alkoholistien ja päihteiden väärinkäyttäjien hoitoon ohjaaminen ja työllistäminen*
- 5 *Huomion kiinnittäminen vanhempien käyttäytymisesimerkkeihin*
- 6 *Vaikuttaminen nuorten huumeiden käyttöä koskeviin asenteisiin*
- 7 *Työllisyyden parantuminen yleisesti*
- 8 *Nuorten vapaa-ajanviettomahdollisuuksien lisääminen*
- 9 *Kotien ja vanhemmuuden merkityksen lisääminen yhteiskuntapoliittisin toimin*
- 10 *Tietoisuuden lisääminen talousrikollisuuden yhteiskunnalle aiheuttamista vahingoista*
- 11 *Poliisin tehokkaampi puuttuminen pieniin rikoksiin ja rikkomuksiin ns. nollatoleranssi*
- 12 *Kouluissa tehtävä valistustyö*
- 13 *Rikosten sovittelu*
- 14 *Lähestymiskiellot*
- 15 *Kirjallinen menettely eli pienissä rikoksissa, joissa vastaaja tunnustaa ja asianomistaja ei vaadi pääkäsittelyä, asia ratkaistaan ilman pääkäsittelyä*

Taulukko 4: Patterin *Miten tärkeinä pidätte seuraavia tehtäviä poliisin työssä?* alakohdat

- 1 *Autovarkauksien selvittäminen*
- 2 *Asuntomurtojen selvittäminen*
- 3 *Huumerikosten selvittäminen ja paljastaminen*
- 4 *Raharikosten selvittäminen (petokset, tunnuslukujen varastaminen yms.)*
- 5 *Rasismiin viittaavien rikosten paljastaminen ja tutkinta*
- 6 *Poliisin partiointi ja muu näkyvä toiminta*
- 7 *Liikennevalvonta*
- 8 *Kiireellisiin hälytyksiin vastaaminen*
- 9 *Päihtyneiden huostaanotto*
- 10 *Väkivaltarikosten selvittäminen ja torjunta*
- 11 *Kotiväkivaltaan puuttuminen*
- 12 *Viranomais- ja muu rikollisuutta ennalta estävä yhteistyö*
- 13 *Talousrikostorjunta*
- 14 *Poliisin lupapalvelut*

Kolmas ja viimeinen tutkimuskysymys käsittelee suomalaisten uskomuksia poliisin vallan väärinkäytöstä. Tätä asiaa tutkitaan kahden eri kysymyksen avulla:

Kysymys 1: *Miten todennäköisenä pidätte, että poliisin sisällä esiintyy korruptiota tai epäeettistä toimintaa kuten esim. sisäisiä varkauksia, petoksia tai omaisuuden väärinkäyttöä?*

Kysymys 2: *Entä miten todennäköisenä pidätte, että poliisi itse yrittää toimia epäeettisesti kansalaisia tai yhteiskunnan muita toimijoita kohtaan?*

Molemmissa kysymyksissä vastaaja ilmaisee mielipiteensä viiden eri vastausvaihtoehdon avulla:

- 1 erittäin todennäköisenä*
- 2 melko todennäköisenä*
- 3 melko epätodennäköisenä*
- 4 erittäin epätodennäköisenä*
- 5 EOS (en osaa sanoa)*

3 Tulokset

3.1 Onko poliisin toiminta riittävää?

Vasteena tämän tutkimuskysymyksen kohdalla toimii jo aiemmin mainittu muuttuja: *Missä määrin poliisi mielestänne pystyy kantamaan vastuun yleisen järjestyksen ja turvallisuuden takaamisesta Suomessa?*.

Taulukko 5: Vasteen yksiulotteinen jakauma

Vastausvaihtoehto	N	%
Kokonaan	175	17.4
Pääosin	732	72.7
Melko pieneltä osin	86	8.5
Ei juuri lainkaan	10	1.0
EOS	4	0.4
Yhteensä	1007	100

Vaste on viisiarvoinen ja luokiteltu, joten logistista regressioanalyysiä varten vaste tulee kaksiarvoistaa eli dikotomisoida. Dikotomisointi suoritettiin vastausten epätasaisen jakautumisen johdosta siten, että kokonaan vaihtoehto saa vasteen arvon $Y = 1$ ja muut vaihtoehdot saavat arvon $Y = 0$. Taulukosta 5 nähdään, että selvästi yleisin vastausvaihtoehto oli pääosin ja muille vastausvaihtoehdoille jäi 27.3 % havainnoista.

Dikotomisoidulle vastemuuttujalle sovitetaan logistinen regressiomalli, jossa selittävinä muuttujina toimivat sukupuoli, ikäluokka sekä kuntaryhmitys.

Taulukko 6: Dikotomisoidulle vasteelle suoritettun logistisen regressioanalyysin tulokset

Selittäjä	$\hat{\beta}$	SE	\widehat{OR}	95 % luottamusväli
Sukupuoli				
Nainen			1	
Mies	0.3	0.17	1.35	[0.97, 1.88]
Ikä (v)				
15-24			1	
25-34	-0.30	0.30	0.74	[0.41, 1.34]
35-49	-0.54	0.30	0.58	[0.32, 1.05]
50-59	-0.21	0.31	0.81	[0.44, 1.49]
60-79	0.24	0.24	1.27	[0.79, 2.02]
Kuntaryhmä				
Kaupunkimainen			1	
Taaajaan asuttu	0.10	0.25	1.11	[0.68, 1.81]
Maaseutumainen	0.65	0.21	1.92	[1.28, 2.87]

Taulukosta 6 on nähtävissä, että kuntaryhmittelyksen luokassa maaseutumainen OR arvo on 1.92 ja 95% luottamusväli on [1.28, 2.87]. Tämän perusteella maaseutumaisissa kunnissa uskotaan enemmän poliisin toiminnan riittävyyteen kuin muissa kuntaryhmittelyksen luokissa. Vastaavaa vaikutusta on myös nähtävissä miesten kohdalla, OR ollessa 1.35. Kuitenkin miesten tilanteessa 95% luottamusväliin [0.97, 1.88] sisältyy 1, joten vaikutuksesta ei voida olla varmoja. Samankaltainen tilanne on ikäluokan 35-49 v kohdalla. OR ollessa 0.58 näyttäisi, että ikäluokka 35-49 v uskoisi vähemmän poliisin toiminnan riittävyyteen. Mutta 95% luottamusväli [0.32, 1.05] sisältää 1, joten vaikutuksesta ei voida olla varmoja.

3.2 Mitä poliisin työssä arvostetaan?

Toisen tutkimuskysymyksen kohdalla tutkimuksessa käytetään hyödyksi kah-
ta kysymyspatteria. Molemmat kysymyspatterit käytiin erikseen lävitse ja
niistä etsittiin eniten *erittäin tärkeä* vastauksia keränneet alakohdat. Löyde-
tyt alakohdat kirjattiin ylös ja niistä muodostettiin ristiintaulukoita erilaisten
taustamuuttujien avulla.

Eniten *erittäin tärkeä* vastauksia saaneeksi ja sen perusteella eniten poliis-
in työssä arvostetuksi aihepiiriksi selvisi huumeet. Aihepiiriin kuului kaksi
alakohtaa ja niistä enemmän *erittäin tärkeä* vastauksia saanut alakohta on
Huumerikosten selvittäminen ja paljastaminen ja toinen alakohta on *Vaiikut-
taminen nuorten huumeidenkäyttöä koskeviin asenteisiin*.

Taulukko 7: *Huumerikosten selvittäminen ja paljastaminen* alakohdan vas-
tausten jakauma

	N	%
Erittäin tärkeä	779	77.4
Melko tärkeä	200	19.9
Ei kovin tärkeä	21	2.1
Ei lainkaan tärkeä	4	0.4
EOS	3	0.3

Taulukko 8: *Vaiuttaminen nuorten huumeidenkäyttöä koskeviin asenteisiin*
alakohdan vastausten jakauma

	N	%
Erittäin tärkeä	752	74.7
Melko tärkeä	210	20.9
Ei kovin tärkeä	37	3.7
Ei lainkaan tärkeä	6	0.6
EOS	2	0.2

Taulukoista 7 ja 8 nähdään erittäin tärkeä vaihtoehdon olleen selkeästi suo-
situin. Taulukoista nähdään myös, että yli 90 % havainnoista kuuluu joko
erittäin tai melko tärkeä vaihtoehtoihin.

Huume-aihepiiristä eroava, mutta paljon *erittäin tärkeä* vastauksia saanut alakohta on *Kotiväkivaltaan puuttuminen*. Alakohdasta muodostettiin ristiintaulukko 9 sukupuolen ja ikäluokan perusteella.

Taulukko 9: *Kotiväkivaltaan puuttuminen* sukupuolen ja iän mukaan

Sukupuoli	Vastausvaihtoehto	Ikäluokka (v)					Yhteensä
		15-24	25-34	35-49	50-59	60-79	
Nainen	Erittäin tärkeä	88.6	88.3	87.0	86.1	81.6	85.4
	Melko tärkeä	9.1	11.7	13.0	12.7	16.8	13.5
	Ei kovin tärkeä	0.0	0.0	0.0	1.3	1.6	0.8
	Ei lainkaan tärkeä	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	EOS	2.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Yhteensä	100	100	100	100	100	100
Mies	Erittäin tärkeä	83.3	87.1	73.7	62.1	66.9	74.2
	Melko tärkeä	15.5	11.8	25.3	34.5	32.5	24.5
	Ei kovin tärkeä	1.2	1.2	1.1	0.0	0.7	0.9
	Ei lainkaan tärkeä	0.0	0.0	0.0	1.7	0.0	0.2
	EOS	2.3	0.0	0.0	1.7	0.0	0.2
	Yhteensä	100	100	100	100	100	100
	N	84	85	95	58	151	473

Sukupuolten välinen ero: $X^2 = 21.677$ ja $P_{hav} = 0.0002$.

Ikäluokkien välinen ero: $X^2 = 31.399$ ja $P_{hav} = 0.0119$.

Tarkasteltaessa ristiintaulukointia taulukossa 9 nähdään naisten vastausten painattuvan enemmän erittäin tärkeä-vaihtoehtoon. Ikäluokan kohdalla on huomattavissa sellaista trendiä, jossa erittäin tärkeä-vastausten osuus laskee siirryttäessä vanhempiin ikäluokkiin.

Sukupuolten välistä eroa tarkasteltaessa P_{hav} - arvo antaa viitettä siitä, että ryhmien välillä on eroa ja ero on tilastollisesti merkitsevä.

Ikäluokkien välistä eroa tarkasteltaessa päädytään samoihin tuloksiin kuin sukupuolen tilanteessa.

3.3 Esiintyykö poliisivoimissa vallan väärinkäyttöä?

Kysymyksen tutkimisessa hyödynnetään kahta vastemuuttujaa

Kysymys 1: *Miten todennäköisenä pidätte, että poliisin sisällä esiintyy korruptiota tai epäeettistä toimintaa kuten esim. sisäisiä varkauksia, petoksia tai omaisuuden väärinkäyttöä?*

Kysymys 2: *Entä miten todennäköisenä pidätte, että poliisi itse yrittää toimia epäeettisesti kansalaisia tai yhteiskunnan muita toimijoita kohtaan?*

Taulukko 10: Vasteiden yksiulotteiset jakaumat

Kysymys 1			Kysymys 2		
Vastausvaihtoehto	N	%	Vastausvaihtoehto	N	%
Erittäin todennäköisenä	67	6.7	Erittäin todennäköisenä	31	3.1
Melko todennäköisenä	328	32.6	Melko todennäköisenä	140	13.9
Melko epätodennäköisenä	462	45.9	Melko epätodennäköisenä	541	53.7
Erittäin epätodennäköisenä	102	10.1	Erittäin epätodennäköisenä	247	24.5
EOS	48	4.8	EOS	48	4.8
Yhteensä	1007	100	Yhteensä	1007	100

Molemmat vasteet ovat viisiarvoisia ja luokiteltuja, joten ne tulee dikotomisoida logistista regressioanalyysiä varten. Dikotomisointi suoritettiin kummallekin vasteelle siten, että erittäin ja melko todennäköisenä vaihtoehdot saavat vasteiden arvon 1 ja muut vaihtoehdot arvon 0. Taulukossa 10 nähdään, että kummankin kysymyksen tilanteessa suosituin vastausvaihtoehto on melko epätodennäköisenä.

Dikotomisoiduille vasteille sovitettiin logistinen regressiomalli, jossa selittävinä muuttujina toimivat sukupuoli, ikäluokka ja kuntaryhmitys.

Taulukko 11: Kysymykselle 1 suoritettun logistisen regressioanalyysin tulokset

Selittäjä	$\hat{\beta}$	SE	\widehat{OR}	95 % luottamusväli
Sukupuoli				
Nainen			1	
Mies	0.10	0.13	1.10	[0.85, 1.42]
Ikä (v)				
15-24v			1	
25-34v	0.98	0.24	2.67	[1.67, 4.25]
35-49v	0.74	0.23	2.10	[1.33, 3.29]
50-59v	0.88	0.25	2.41	[1.48, 3.92]
60-79v	0.75	0.21	2.12	[1.40, 3.19]
Kuntaryhmitys				
Kaupunkimainen			1	
Taaajaan asuttu	-0.01	0.19	0.99	[0.68, 1.44]
Maaseutumainen	0.15	0.18	1.16	[0.82, 1.64]

Taulukossa 11 on nähtävissä ikäluokkien 25-34v, 35-49v, 50-59v ja 60-79v pitävän korruptiota ja muuta epäeettistä toimintaa todennäköisempänä, kuin vertailuluokkaan 15-24v kuuluvat. Näiden ikäluokkien kohdalla $OR > 2$ ja 95 % luottamusväli on kokonaisuudessaan 1 yläpuolella.

Taulukko 12: Kysymyksylle 2 suoritettun logistisen regressioanalyysin tulokset

Selittäjä	$\hat{\beta}$	SE	\widehat{OR}	95 % luottamusväli
Sukupuoli				
Nainen			1	
Mies	0.32	0.17	1.38	[0.99, 1.93]
Ikä (v)				
15-24v			1	
25-34v	0.21	0.32	1.23	[0.66, 2.30]
35-49v	0.30	0.30	1.35	[0.74, 2.43]
50-59v	0.07	0.34	1.07	[0.55, 2.11]
60-79v	0.63	0.27	1.87	[1.11, 3.15]
Kuntaryhmitys				
Kaupunkimainen			1	
Taaajaan asuttu	-0.02	0.25	0.98	[0.60, 1.60]
Maaseutumainen	0.31	0.22	1.36	[0.89, 2.09]

Taulukossa 12 nähdään vanhimman ikäluokan positiivinen yhteys vasteeseen $OR = 1.87$ ja 95 % luottamusväli [1.11, 3.15]. Tämän mukaan vanhin ikäluokka uskoo poliisin yrittävän toimia epäeettisesti kansalaisia ja yhteiskunnan muita toimijoita kohtaan. Miehet uskovat naisia useammin poliisin epäeettiseen toimintaan $OR = 1.38$ ja 95 % luottamusväli [0.99, 1.93]. Arvo 1 kuuluu kuitenkin luottamusvälille, joten tuloksesta ei voida olla varmoja.

4 Pohdinta

Suomalaisten mielestä poliisin toiminta on pääosin riittävää. Sukupuolten kannalta näyttäisi sille, että miesten keskuudessa poliisin toiminnan riittävyteen luotetaan vielä enemmän kuin naisten keskuudessa. Kuitenkaan tätä tulosta ei voida pitää varmana johtuen luottamusvälistä [0.97, 1.88].

Ikän kannalta näyttää sille, että ikäluokka 35-49v pitää poliisin toimintaa riittämättömämpänä kuin muut ikäluokat. Tässäkään tapauksessa tulosta ei voida sanoa varmaksi johtuen luottamusvälistä [0.32, 1.05].

Mentäessä kuntaryhmyykseen nähdään eroja. Maaseutumaisissa kunnissa asuvan väestön mielestä poliisin toiminta on riittävämpää verrattuna muihin kuntaryhmyyksen luokkiin. Tälle on olemassa monia loogisia syitä, kuten yleisesti maaseutumaisten kuntien pienempi asukasmäärä ja siten pienempi rikollisuus.

Poliisin työssä suomalaiset arvostavat eniten huumeiden vastaista työtä. Tämä näkyy siten, että selkeästi tärkeimpänä pidetty aihepiiri alakohtien joukossa oli huumerikollisuus. Tähän voi vaikuttaa vuonna 2013 paljastunut Helsingin huumeepoliisin korruptio.

Toisena tärkeänä asiana nähdään kotiväkivaltaan puuttuminen. Tässä yhteydessä huomataan naisten pitävän asiaa tärkeämpänä kuin miesten. Samalla voidaan huomata ikäluokkien joukossa trendi, jonka mukaan nuoremmissa ikäluokissa asiaa pidetään tärkeämpänä kuin vanhemmissa.

Yleisesti ottaen suomalaiset eivät usko, että poliisivoimissa esiintyisi vallan väärinkäyttöä. Sukupuolten välillä nähdään, että miehet pitävät poliisin epäeettistä toimintaa tedennäköisempänä kuin naiset. Tämä tulos ei ole kuitenkaan varma johtuen luottamusvälistä [0.99, 1.93].

Ikäluokista huomataan nuorimman ikäluokan pitävän korruptiota epätedennäköisempänä. Vanhimman ikäluokan mielestä poliisin epäeettinen toiminta on myös tedennäköisempää kuin muiden ikäluokkien mielestä.

Tulosten yleistettävyyys ja todenmukaisuus on hyvä. Tämä johtuu pääasiallisesti siitä, että aineisto kerätty kiintiöpoiminnalla. Kiintiöpoiminnan tarkoituksena on lähtökohtaisesti luoda hyvin kohderyhmää vastaava otos ja siten hyvin yleistettävät tulokset. Aineistossa havainnot oli painotettu omilla painokertoimillaan vastaamaan paremmin kohderyhmää, mutta painotusta ei huomioitu tässä tutkimuksessa, eikä sen oleteta vaikuttavan tuloksiin paljoakaan. Aineisto on kuitenkin jo vanhahko ja sillä voi tietenkin olla vaikutusta tuloksen yleistettävyyteen vuonna 2020. Kuitenkaan Suomen poliisissa ei ole tapahtunut vastaavia vuoden 2013 tapaisia korruptiopaljastuksia.

5 Lähteet

- 1 Sisäministeriö Vuorensyrjä, Matti (Poliisiammattikorkeakoulu) Fagerlund, Monica (Poliisiammattikorkeakoulu): Poliisibarometri 2016 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2018-02-02). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3205>
- 2 Sisäministeriö Vuorensyrjä, Matti (Poliisiammattikorkeakoulu) Fagerlund, Monica (Poliisiammattikorkeakoulu): Poliisibarometri 2016 [sisäministeriön julkaisu] (2016-10-05). <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75567>
- 3 Poliisibarometri.
Haettu osoitteesta <https://www.polamk.fi/tki/projektihaku/poliisibarometri>
- 4 Poliisin tehtävät.
Haettu osoitteest https://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista